

ШОШКЕНТ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

ОЖШОМ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 149 (8.347) 1993 йил 20 август, жума Сотувда эркин нархда

Ҳадемай, мустақил Ўзбекистонимизнинг икки йиллик тўғриси кенг нишонлаймиш. Айни пайтда ҳамма жойда ушбу тўғри қизғин таяёрлик курилмоқда. Айниқса, шаҳримизда байрам таралди ўзгача тус олган. Миробод тумани ҳокими Валентин Чекарва билан мусохабада бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

— Валентин Александрович, аввало истиқлол нашидаси ҳақидаги фикрингиз. Сиз уни қандай туяйсиз?
— Мустақиллик — ўз уйида эркин, овоз бўлмоқ, ўз буюмига, бойлигига, тарихи, ўтмиши, маданияти, маънавияти, келажакига эгаллик қилмоқ, демекдир. Бунга айтиш осон. Лекин ҳис қилиш дегани бу қайтадан тугилиш билан баробар. Ўзбекистон икки йил аввал қайтадан тугилди.

тидан шаҳримизда олдинги ўринларда турди. Аҳолининг асосий қисмини ҳам ишчилар ташкил этади. Хозирда ишлаб чиқариш бирлашмалари, корхоналар, завод ва фабрикаларда ишчилар уюшқонлик билан меҳнат қилиб, мустақиллик байрамини янги-янги кўрсаткичлар, натижалар билан кутиб олиш учун имкониятни қўлдан бермаптилар. Байрам кунда улар ҳам катта тантаналарда иштирок этадилар.

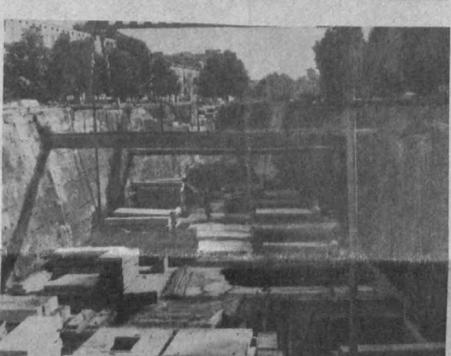
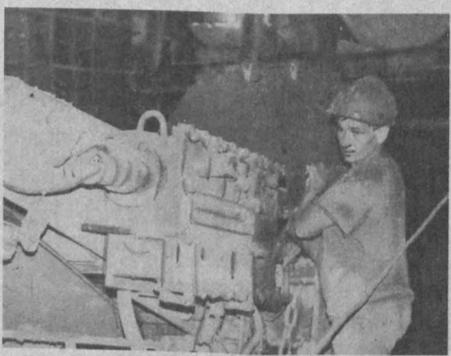
Шунингдек, маҳаллаларда ҳам байрам кенг нишонланади. Отахонлар чойхоналарида, маҳалла клублари, маданий-маърифий марказларда учрашувлар ташкил этилади. Шу билан бирга боқувчисига йўқ, кам таъминланган оилаларга, ногиронларга саховат кўрсатилиб, байрам совғалари инъом этилади. Бу жойларда ҳам турли хил томошалар, шодийна кечалари уюштирилади. Отабобларнинг анъаналарини давом эттириш мақсадида ҳали миллий уйларидан ҳисобланган кураш, арқон тортиш, ҳўроз, қўчқор уриштириш бўйича мусобақалар ўтказиш ҳам мўлжалланган.

— Мустақиллик кунига туманда бирор янгилик бўладими, яъни бу катта тўғри қандай тўғри қиласизлар?

— Ҳа, бўлмасамчи, туҳфамиз албатта бор. Мустақиллик кунига Шимолий темир йўл вокзалы ёнида олиб борилган ер ости йўли, шунингдек, вокзал ёнида Фарғона йўли томонга чиққан катта шўх йўллани қуриш ишлари тўғрисида. Бундан ташқари Қўйлиқ бозорини қуриш ҳам сўнгги ишлар олиб борилмоқда. Байрамга бозор ҳамда Тошкент вилоятларига қатнайдиган автобуслар бекатини топиштириш. Шунингдек, қурилаётган турар жой биноларининг ҳам баъзиларини байрамга таяёр бўлади.

Хўш, ўтказилган бу тадбирлар таяёрликнинг ҳаммаси ўтказилганлигини тўғри нишонлайди, уларга шодлик-бахтиёрлик бахш этиш билан, мустақиллигимиз янада мустақамланиб, мамлакатимиз туғлаб-яшнашига, бунинг учун дўст-иноқ бўлиб яшаб, меҳнат қилишга даъват этади.

Назира СОДИҚОВА.

Тошкент метросозлиги трести 2-қурилиш-тиклаш бозор-масининг 4-унта қисми жамоаси шу кунларда байрам кайфияти билан меҳнат қилмоқда. Улар ўз зиммаларидаги топишиқларини орғини билан бежаришга эришмоқда. Шундай ишлардан бири унинг тоифаси ички Рамил Файзуллин (юқоридаги сурат). Владимир Богданов (ўртадаги сурат) ҳам ўз насабига кўра кўйганлардан. Пастдаги суратда эса метросозлар қўли билан Лоҳутини қўлидаги участкада амалга оширилган ишларни кўриб турибсиз.

Андрей Пищенко суратлари.

Фаоллар бoшчилигида

МИРЗО Улуғбек туманидаги 30-«Шарқ юлдузи» маҳалласида истиқомат қилувчилар мустақил Ўзбекистонимизнинг икки йиллик тантаналарини кутиб олиш мақсадида катта таяёрлик қўришмоқда. Улар энг аввало асосий эътиборни маҳалла ободончилигига қаратишаётир. Ҳар кун маҳалланинг ҳар бир кўчаси ва хонадонлар атрофи дид билан тозаланмоқда. Бетартиб бўлиб ётган хонадонлар қўрғони тартибга келтирилиб ва шу атрофдаги ариқчалар тозалиниб, тўпланган чиқиндилар зудлик билан белгиланган жойга чиқариб ташланмоқда.

Маҳалланинг ҳар бир аъзоси байрам тантанасига катта таяёрлик қўришмоқда. Бу ишларнинг барчасига маҳалла комитетининг раиси Муҳаммадjon Ёқубов, маҳалла хотин-қизлар кенгашининг раиси Кутуб Тожибова ҳамда бошқа фаоллар бош-қош бўлишмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

ХДП ташкилотларида Сафлар ўсмоқда

МУСТАҚИЛЛИК кунини арафасида Ўзбекистон Халқ Демократик партияси Сергеев тумани кенгашига партияга қабул қилишлари тўғрисида кўлаб аризалар тўшмоқда. Кунини кеча туман ҳудудида яшовчи Қарамон оналардан 5 нафар — Дилбар Каримова, Ниме Маҳмудова, Мавжуда Мирсуллонова, Тухта Қоқоқбоевалар ҳам ана шундай мазмунда ариза беришган эди. Туман кенгаши уларнинг аризаларини янбоғта олди. Қарамон оналар партия билетларини Мустақиллик кунига тантанали равишда топиштиришга қарор қилди.

Партия аъзоларига қабул қилишларини илтимос қилиб, ариза билан мурожаат этган 24 нафар фуқарога эса партия билетлари топиштирилди.

Мавлуда МИРЗАЕВА.

Футбол

Учрашувдан сўнг биз АЕС фирмаси ва «Витесс Арнем» клуби президенти, мана шу тадбирлар ташкилотчиси Карел Аалберсдан таасуротлар билан ўртоқлашишни илтимос қилдик.

— Бизнинг фирмасида ўзбекистон Республикаси билан ҳамкорликда амалга оширилган «Кичик Голландия» номили жуда катта лойиҳа устидан иш олиб бормоқда. Унинг амалга ошириши беш-олти йил ичида юртининг аҳолисини қиллоқ ҳўжалиги маҳсулотлари билан бекам қўст таъминлаш имконини беради. «Витесс»нинг сафари эса давлатларимиз ўртасидаги дўстликнинг ривожланиши янада мустақамлайдиган. Зеро, бизнес ва спорт — дўстлик элчиси, дея бекизи айтмаганлар.

Шухрат АРМОН.

Байрамолди йўқламаси ИСТИҚЛОЛ НАШИДАСИ

Икки йилдири, у миллат, халқ сифатида эркин, овоз ашмоқда. Бу борада Президентимиз Исрол Каримов ва ҳукуматимиз олиб борётган доно сиёсатнинг аҳамияти жуда катта. Тўғри, ҳали олдимизда ана шу мустақилликни мустақамлаш, ривожлантириш, мамлакатимиз истиқболини раванг топиштириш вазифаси турибди. Бу йўлда талай қийинчиликлар, муаммоларнинг қўндаланг бўлиши ҳам табиий. Муҳими, биз ана шу қийинчиликдан қўрқмай, уни собиқадамлик билан бартараф этишимиз лозим. Президентимиз олиб борётган йўл жуда тўғри ва ҳаққонийдир. Биз у кишининг қатор ирисолалари ва сўзларини интиқларини чуқур ўрганиб, корхона ва ташкилотларда муҳокама қилиб, уни туманимиз иқтисодиёти, sanoati, умуман ишлаб чиқаришга тадбир этмоқдамиз.

Агар эътибор берган бўлсангиз бу йилги мустақиллик байрамига таяёрлик, унинг шухури ўзгача. Бу борада туманда қандай ишлар қилинган?

— Корхона ва ташкилотларда ҳам тантаналар давом этса керак?

— Албатта, ўзингизга маълумки, туманимиз sanoati корхоналари, завод ва фабрикаларнинг кўпчилиги жиҳа-

да. Кўчалар, уйбон ва майдонлар тозаланди. Ташкилотлар, жамоалар ўз ҳудудларини байрамга таяёрлашти. Тантаналар асосан туманимизнинг майдонларида, истироҳат болларига ўтказилди. Ҳозир махсус жойлар ҳозирланиб, атроф байрамона тусда безатишмоқда. Шу кунини бугун туман аҳолисини байрам дастурхони ёзилиб, ош тарқатилади. Тантаналарга уруш ва меҳнат фахрийлари, илгор ишчилар таклиф этилади. «Меҳржон», «Фурқат» маданият ва истироҳат болларига катта халқ сабилари бўлади. Унда санъат усталари, ёзувчи ва шоирлар иштирок этишади. Шунингдек, туманимиздаги барча бадий ҳаваскорлик жамоалари катта дастурда томошалар намойиш этадилар. Савдо ҳодимлари ҳам халқ хизматида бўлади.

— Корхона ва ташкилотларда ҳам тантаналар давом этса керак?

— Албатта, ўзингизга маълумки, туманимиз sanoati корхоналари, завод ва фабрикаларнинг кўпчилиги жиҳа-

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Исрол Каримовнинг фармонлари билан Сурхондарё вилояти Денов тумани Собир Раҳимов номидаги жамоа ҳўжалигининг раиси Иброҳим Файзуллаевга «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қиллоқ ҳўжалик ҳодими» фахрий унвони берилди. Геология ва минерал ресурслар давлат унитар корхонаси Тўқтин Шўқубовга Ўзбекистон Республикасининг фахрий арғилиги билан мукофотланди.

Пакта термини арафасида вилоятлар қиллоқ ҳўжалик ҳодимлари ўзаро текширишлар ўтказмоқда.

Самарқандда Туркия ишбилармонлари билан ҳамкорликда «Олдуз» фирмаси очилди. Бу ерда ойига ўртача 10 минг жуфт эркак ва аёллар туфлисини таяёрланмоқда.

ҲАМДУСТИКДА

Россия Президенти Борис Ельцин 24 августда Польшага расмий сафар билан боради. Шундан сўнг унинг Чехия ва Словакияда ҳам бўлиши режаланган.

Туркменистоннинг Афғонистон шимолий вилоятларидagi корхоналари билан алоқаси тобора кенгайиб бормоқда. Шу сабабли Туркменистон Мозори Шарифда ўз консуллик бўлимини очибга ҳозирлик қилмоқда.

Президент Нурсултон Назарбаев Қозоғистон ядровий қуролга эга бўлишга даъво қилмайди, ammo бунинг учун у жаҳондаги етакчи давлатларнинг ўз хавфсизлигига кафолат бўлишларини истайди, деб баёнот қилди.

3 сентябрь кунини Қримда Россия ва Украина президентларининг учрашуви бўлиши кутилмоқда. Унда икки давлат ўзаро муносабатларга оид кенг қўламли масалалар муҳокама этилади.

Украина ҳукумати молиявий беқарорлик, пул қадриланиши суръатлари юқори бўлиб, мустақам валюта жағвармаси йўқ бир пайтда миллий валюта — гривнани муомалага киритиш ўзини оқимаслиги ҳақида баёнот берди. Пул ислохотини яқин

вақт ичида ўтказиш учун бу мамлакатда техникавий имкониятлар ҳам мавжуд эмас.

АҚШ долларининг Россия рублига нисбатан қиймати бироз кўтарилди. Кеча Москва банкларо валюта биржасидаги савдоларда АҚШ бир долларининг қиймати 987 рубль, бир неча аввалги савдолардан 2,5 рубль қиммат бўлди.

Санкт-Петербург корхоналарида 600 йўловчиға мўлжалланган уч бўлимдан иборат, биридан иккинчисига ўтиш мумкин, метрониккек шинам трамвай вагонларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Аммо унинг нархи 60 миллион рубль бўлганлиги сабабли бу трамвай вагонлари харид қилиниши муаммо бўлиб қолмоқда.

Ингушистон президенти Руслан Аушев имзолаган фармонға мувофиқ бу республика ҳудудида таркиб толган нуфус ҳолати, миллий хусусиятларға кўра Россия Федерацияси конуларининг қилин тулеш, қўшотинлик ёки кўпхотинлик учун жинийи жаовобгарликка тортиш тўғрисидаги моддалари тўхтатиб қўйилди. Жўнгина қилиб айтилганда бу республикада кўпхотинликка расман ижозат берилди.

ХОРИЖДА

Фаластин озодлик ташкилоти ижроня комитетининг аъзоси Ясир а-бд Раббо берган баёнотға кўра, фаластинликларнинг бу етакчи сиёсий ташкилоти Исроил билан тинчлик шартномасини имзолашга таяёрдир.

Женевада собиқ Югославия республикалари, ҳозир мустақил Сербия, Хорватия ва Черногория президентларининг Босниядagi бир-бирига қарши турган серблар, хорватлар ва мусулмонлар етакчилари билан учрашуви бошланди.

Бегдод Бирлашган Миллатлар Ташкилотига АҚШ авиацияси Ироқ шимолидаги ҳаводан мудофаа қилиш позициясига зерб берганлиги муносабати билан расмий нозорлик билдирди. Бу бомбардимон оқибатида икки киши жароҳатланди.

Сеул ҳукумати Россиядан 1983 йилда Жанубий Корея йўловчи самолётини уриб туширилганлиги натижасида етказилган зарарини тўлашни талаб этди. Жанубий Корея томони фикрига кўра, Россия собиқ СССР вориси эканлигини эълон қилган, бу зарарини у тўлаши керак. Ана шу талаб 1 сентябрда бу фикрига ҳодиса рўй берганлиги 10 йил тўлиши муносабати билан қўйилди.

Япония Россия Бош вазири Виктор Черномырдиннинг яқинда шимолий ҳўдалар хусусида берган баёноти юзасидан расмий таъссуф билдирди. Мазмуни, Виктор Черномырдин ўзининг Узоқ Шерққа давом этайтган сафари пайтида жумладан шундай деди: «Кўрип оролларины биз ҳеч кимге бермоқчи эмасмиз ва ҳукумат ҳеч ким билан бу масалаларни муҳокама этмайди. Биз оролларда биргаликда ишлашнингна муҳокама қилишимиз мумкин».

Карел ААЛБЕРС: «ВИТЕСС» САФАРИ ДЎСТЛИГИМИЗНИ МУСТАҚАМЛАЙДИ

Кеча «Пахтакор» ўйингоҳида бўлиб ўтган «Витесс Арнем» ва Ўзбекистон миллий терма жамоалари учрашуви 1:2 ҳисобида голландияликлар фойдасига ҳал бўлди. Тўларин Азамат Абдураимов, Патрик Потхоузен ва «Витесс»нинг Гуллитти, чап қанот бўйлаб қилган ҳўжумлари ҳимоятчиларимизга анча-мунча ташвиш тўғриван 24 ёшли Глен Хелдерин киритди.

Учрашув бошлангичи олдинда АЕС фирмаси президенти Карел Аалберсга мазкур тадбирини уюштиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон Футбол Федерациясининг эсдалик совғалари топиштирилди, тўн ва дўпни кийдирилди. Ҳажонданлиб кетган голландиялик меҳмон ўзбек халқига ўзбек тилида (1) бахт-саодат тилади.

«Витесс»нинг 1986 йил февралда Тошкентга келган Венианг «Рапид» жамоасидан сўнг Ўзбекистонга ташриф буюрган Европанинг илк энг кучли жамоаси эканлиги ҳисобга олсан, иккинчи чемпионат давомида ярим ҳам тўлмаётган «Пахтакор» ўйингоҳининг томошбинига лиқ тўлганини тушуниш мумкин, қолаверса Ўзбекистонликлар ҳақиқий футбол томошасини соғиниб қолган эканлар. Шу кунини муҳлис-лар Азаматнинг рақиб ҳўжумчилари «деворини» ёриб ўтишга уриниб қилган ҳўжумлари, Глен Хелдеринг сайқалланган маҳорати, Улуғбек Рўзимовнинг «юқори қаватда» бўйдоқ голландлар билан тўп учун тенгма-тенг кураш олиб борагани, қора тили Бендеман Ироганининг ярим ҳўмодаги жон

СУРАТДА: «Витесс Арнем» жамоаси аъзолари.

ҚАДИМ қадимлардан санъат, маданият инсонларнинг ажралмас ҳамроҳи бўлиб келган. Киши еши ўтиб қолган сари ўз касбининг тарихини, келажакини кўпроқ ўйлайдиган бўлиб қолар экан. Мен ҳам бугун қимматли «Оқ-шом» газетхоналарига, айни пайтда меҳнат қилаётганимиз Ҳамза театри ҳақидаги дилмида тўғри орам турган фикрларимни баён этмоқчиман.

Кўз олдингизга келтириш; ибтидоий оддадан яшайдиган манзил. Атрофда турли ҳайвонларнинг суюқлари сочилиб ётибди. Уртада довуллаб гулхан ёнади. Даврада ўтирганлардан бири ёнидагисидан сўрайди: «Сен бу мамонтни қандай ўлдирдинг?» Шериги уввало ҳаракат қилади, лекин тушунтира олмайди. Ниҳоят, ўридан туриб, барчасини кўрсатиб беришга жазм қилади. Англаган бўлсангиз, илк томоша мана шундай тарзда бунёд бўлган бўлса, ажаб эмас. Демак, инсонга нону сув, яъни емиш билан бир қаторда томоша ҳам керак экан. Бу томоша, кўнглилар ўйин-кулгулар, санъат деб аталади. Санъат одамзод билан бирга туғилган. Одамзод билан бирга яшайверади.

Санъатнинг ҳаётда тутган ўзига хос ўрни, ўзига хос вазифаси бор. Бу вазифа кишиларни эстетик дидини ўстириш, санъат мисолида уларнинг қалбидан эзгулик ниҳолини тарбиялашдан иборат. Санъат деганимизда уни тор маънода англаш тўғри бўлмайди. Санъат энг аввало, одамдан, унинг ҳар бир хислатининг гўзаллигидан бошланади. Демак, санъат бу — инсондаги гўзалликнинг инъикос десак тўғри бўлади.

Қадимда бир қалъани забт этолмаган шўх ўз фуқароларини йитибди: «Ушбу қалъани қандай забт этишимиз мумкин? — деб сўрабди у. — Палаҳомдан отдик, қилич-бозлик қилиб ололмадик, найзабозлик қилиб ололмадик. Бирон бир йўлни билмадиган одам борми?» Шунда оломон

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигинини икки йиллини олдидан

Маърифий суҳбатлар Халқимиз хизматиға камарбастамиз

Наби РАҲИМОВ, халқ артисти, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг совриндори, Ҳамза театрининг етакчи артисти.

орасидан бир юпун кийинган зот чиқиб келибди: «Мен билан йўлини», — дебди. «Сен кимсан?», деб сўрабди шўх. «Мен бир ҳофизман, аълоҳазрат», — жавоб берибди киши. Шундан сўнг ҳофиз қўлига табиурини олиб, қалъа сари йўл олибди. Унинг ортидан тиш-тирионгача қуролланган лашкарлар юришибди. «Сизлар қўлинглар», дебди ҳофиз қатъий. «Бир ўзингиз уздайсанми? — сўрабди ҳайратта тушиб шўх. «Ҳа», — дебди ҳофиз ва қалъа сари йўлида давом этибди. Қалъа дарвозаси яқинида ҳофиз тош устига ўтириб, табуурини гилофидан чиқарибди-да, созлабди. Сўнг уни чертишга бошлабди. Аста-аста совуқ сиймалардан таралган дилором оҳанглар кўк сари ўрлайверибди. Қалъа ҳўмоқчилари кўрсалар, бир ҳофиз ёниб қўйлаётган эмши, Улар қалъа дарвозасини очибдилар. Ҳофизни ичкари бошлабдилар. Уни тўғра ўтказиб, иззат-икром қилибдилар. Бунини кўриб турган босқинчи шўх пешонасига бир урибди. «Эҳ», — дебди у. — Менинг қилишим ололмаган қалъани, ҳофизнинг табуури забт этди. Шу пайтгача англамаган эканман-да. Ҳар қандай дарвоза санъат олдида очилиб кетар экан». Шундан сўнг шўх юртида ҳофизу машҳорларни ниҳоятда иззат қилмаган фармон чиқарибди.

Кўриниб турибдики, санъат дўшманлик эмас, дўстлик элчисидир. Санъаткор оёғи етиб борган юрт қўнчуларга чўлғанади. У ердан ғам-ташвиш чекинади. Унинг ўрнини меҳру муруват, оқибат, шодийна эгаллайди.

Ўзбекистон туپроғида азал-азалдан аҳли санъатни одамлар босида тутиб келади. Бундан 1200 йил аввал илик бора соғини ўйлаб толган буюк машҳор Борбадининг ардоқлини келиши ҳам санъатга бўлган буюк муҳаббатининг ёриши намунаси.

Узоққа бормайлик, ҳазрат Навоий давридаги бебаҳо санъат ағаси Абдулла Марворид ҳофизини эслайдик. Ай-тишларича у киши фонт латиф, фонт ширадор қўшиқ айтар экан-ки, тинглаганлар бехиётёр ёқаларини кўк этар эканлар.

Ўзбекистон санъати деганимизда, биз энг аввало мана шу туپроқда яшаб, санъатимиз тамад тошларини қўйган Мулла Тоғус Тошмуҳамедов, домла Ҳалим Ибодов, Эрка қори, Юнус Раҳибий, Муҳиддин Қўриқубов, Нурхон, Тармарохон, Мукаррамонов, Маъмуржон Узоқов, Юсуфжон қизиқ Шакармонов, Жўраҳон Суллоновларни, овози то ҳануз қулоқларда жаранглайдиган Бобораҳим Мирзаевларни тилга олмақ жоиз. Мен ўзим билган аҳли санъатини эслаб ўтдим, холос.

Қўнчиқа одамлардан баъзи бир фикрларини эшитиб қолман. Гўёки театр санъатимиз, шунингдек кино санъатимиз ҳам ниҳорозга юз тўтди. Энди томошаларни кўриб, бирон-бир лаззат олиб бўлмайди, қабилдаги тап-сўрлар қулқоқа чалинади. Асос ундай эмас. Санъат ҳаминша ўзининг жанговар ўрнини бирорта бўшашиб бермаган, бермайди ҳам. Лекин шу кеча-қундузда барча театрларни, киноларини, санъаткорларини бозор иқтисодиёти деб атаганимиз ўттич даврнинг қийинчиликлариға дуч келиб турибди. Қийинчиликлар эса абдулийларға дуч келиб турибди. Қийинчиликлар эса абдулийларға дуч келиб турибди. Қийинчиликлар эса абдулийларға дуч келиб турибди.

Уша асримиз бошларидagi талоубларда ҳам санъаткорлар бор эди. Улар фидокорлик билан барчанни олдинги жабаҳаларга унганлар. Одамларга рўқийи малад, юракларига қувват бахш этганлар.

Немис-фашист босқинчилари билан бўлган жанг майдонларида концертлар берган санъаткорларимиз қанчадан-қанча! Улар ўш йилги остида Ўзбекистонлик жангчилар юрагига олинса қолган юрт муҳаббатини жо этган эдилар. Ана шундай оғир қунларда ҳам бизнинг санъат даргоҳларимиз ёнибди қолмаган. Ҳамма ноили театрда ўша оловли қунларда «Остелло», «Алишер Навоий», Муқимий театрида «Ўзбекистон қиличи», «Курбон ота» сингари ажойиб томошалар сахна юзидан кўрди. Аббор Ҳидоятлов, Олим Хўжаев, Сора Эшонтўраева, Саъдийхон Табибуллаев каби ўнлаб санъаткорларимиз инсоният ролларини томоша қилиш учун одамлар театр кассаси олдида узундан-узун вақтда турар эдилар. Улар кун бунинг завоҳ ва фабрикаларда меҳнат қилиб келадиган. Биз ҳам юрагимизда уларға нисбатан бир олам эҳтиром билан саҳнаға чиқардик. Юзлаб одамлар эртанги кун учун илҳом, завқ, қувват олиб кетарди.

Уш, шунчалар фидокорлик билан ўз вазифасини йиллар бўйи адо этиб келган санъатимиз неча энди бутун ниҳорозга учур экан? Ахир, биз санъат аҳли бугун мустақил Ўзбекистон учун ҳар қачонгидан ҳам заруримиз-ку! Бизнинг ҳам Ўзбекистон раванги учун қўнладиган бир олам ҳиссамиз бор-ку! Бунини унуттиш ярамайди.

Тўғри, театрларимизда бир қадар чўнш ҳолатлари сезилиб қолди. Бунини ниҳороз деб бўлмайди. Ҳамза театрида ҳам, Муқимий театрида ҳам, Алишер Навоий номи Катта театримизда ҳам мазмун таълиқлар пайдо бўлди. Бунинг энг аввало яхши драматик асар йўқлиги билан изоҳладики. Валли шундайдир. Ленин, театрларимизнинг доврнини оламға ётган Аббор Ҳидоятлов, Саъдийхон Табибуллаев, Олим Хўжаев, Собир Хўжаев, Қўдрат Хўжаев, Разақ Ҳамроев, Лутифхоним, Мукаррамонов каби юлдузлар бутун йўқ-ку?! Ҳалима Носирова, Саодат Қўлова, Фароғат Раҳматова, Маҳмуджон Фўфуров каби эл муҳаббатини қозонган санъаткорлар сахнаға нам чиқаяпти-ку! Уларнинг ўрнига янги авлод кириб келмоқда. Янги авлод то ўзининг ўрнини тоғунчиға қийинчиликлар бўлиши табиий.

Санъат халқ учун. Аслида санъат халқникидир. Шундай экан, биз санъаткорлар ҳаминча элимиз, халқимиз учун хизматга камарбастамиз. Мустақил Ўзбекистоннинг миллий театри ҳаминша ўз муҳлисларини чорлаб туради, деб дий-дилдан ишонаман. Ва шу сўзим билан юзлаб ҳамкасбларимнинг юрагидagi туйғуларини ифода этган бўлман, десам тўғри бўлади.

Ҳалим МИРЗО Ёниб оиди.

Бизни ўйлантираётган муаммолар

ТИКУВЧИ ЧЕВАР БЎЛА ОЛАДИМИ?

АБЛАДЛАР эғнадаги ихчам, дид билан тикилган замонавий либослар ёки товусдай товланган атлас кўйлаклар кимга ёқмайди? Қоматиға ярашиб турган бежирим кийимларни кўриб, беихтиёр буни тиккан чеварларнинг қўли дард кўрмасин, деб қўясиз. Бундай ажойиб кўйлакларнинг ижодкорлари одатда фабриканинг эмас, хонадонлардаги тикувчилар бўлишади.

Бу донги кетган чеварларнинг ўз буюртмачлари бор. Улар қаддини гўзал либос кийишни ороу қилган, матони харид қилиб, қўли гулларни сўраб-сўриштиргалар ва иши битиб, кўнгли хуш бўлгавлар бўлишади. Хўш, чеварларнинг маҳорати нимада?

Маълумки, фабрикаларда кийимнинг ҳар бир қисми алоҳида-алоҳида тикилиб, бир неча кишининг қўлидан ўтади. Тикувчилар орасида ўн-ён беш йил ишлаб катта тажриба орттирган, шунингдек кечагина ишга келганлари бор. Биринчиси, бироқ, яна бири бурма тиккан тикувчиларнинг табиийки, иши бир хил эмас. Бу эса тайёр бўлган маҳсулотнинг сифатига таъсир қилмасдан қолмайди. Давлат дўконларида осонлик билан баъзи кийимларнинг харидориги эмаслигига қўйинча ана шу жиҳат сабабчи бўлади. Шунинг учун бу кийимлар узоқ вақт туриб қолади.

Кейинги пайтларда тобора кўпайиб бораётган тижорат дўконларидаги кийимлар ўта замонавий ва сифатлиги билан кўпчиликка ёқди. Бироқ, уларни харид қилишга ҳамма ҳам чўнтаги дош беравермайди. Шу боисдан кўпчилик мато олиб, ўзи хоҳлаган кўрinishида кўйлак тиктиришни афзал кўради. Табиийки, буюртмачи фабрикага эмас, устaxonалар, хусусий ширкатлар ёки маҳалалардаги чеварларга беришади.

Шу ўринда савол турғилади: фабрикаларга етиштириб берилаётган мутахассислар тикувчи-моторист эмас, балки маданади тикувчи қилиб тайёрланса бўлмайми?

Ана шу масала юзасидан биз «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси тасарруфидоги 48-хўнара-техника билим юрти иш фаолияти билан танишдик. Шу пайтгача мақур билим юрти асосан «Қизил тонг» учун тикувчи-мотористлар етказиб беради. Шу кун эса бу ерда бошқача манзаранинг гувоҳи бўлдик. Эшикдан кираравишда «Қабул кўмиссияси» деб ёзиб қўйилди.

Бу ёзув сизни таажублантирди, назаримда, — деди билим юрти директорининг ўринбосари Т. Асхатов. — Тўғри, хўнара-техника билим юрти деганда, баъзиларнинг эҳсоси қотди. Чунки илгари бундай масканларга фақат мактабдаги ёмон ўзлаштирувчи болалар қабул қилинарди. Бизнинг билим юртимизга ҳам ўтган йиллари асосан ўқувчилар мактаблардан ўтказилар эди. Эндиликда кириш имтиҳонлари жорий қилиниб, таллов асосида қабул қилинмоқда. Шу боис ўқиниш ва ўқитиш ишларини ҳам қайтадан кўриб чиқдик.

Билим юрти илгари фақат «Қизил тонг» бирлашмасига тикувчи-мотористлар етиштириб беради. Бу йилдан бошлаб эса тўла маълумотли етук мутахассислар тайёрлайдиган бўлди. Ўқиниш, хўнара ўргатишга катта эътибор берилмоқда. Шунга мувофиқ дарс ўтиш, хўнара ўргатиш хоналари таъмирланди, керакли асбоб-ускуналар, жиҳозлар билан тўла таъминланди.

Бу йилдан бошлаб тикувчилик касбининг энг қўйи қисмидан бошлаб, то мураккаб модели техникасигача тўлиқ ўргатилади. Бир сўз билан айтганда, бу ердан тикиш-бичишни яхши оғаллаган мутахассислар етишиб чиқади. — Ўтган йилларда билим юртимизни битириб чиққанлар икки йил муддатда «Қизил тонг» бирлашмасида бошланғич меҳнат таёйргарлигини ўтаб берадилар, — дейди директор ўринбосари. — Энди эса биз ундан воқ кечдик. Билим юртимизни тамомлаб, қўлга гувоҳнома олган қизларимиз мустақил, хоҳлаган жойларига ишга киришлари мумкин. Модалар ундами, турли тикувчилик ширкатларида, ҳатто яқка тартибда ишлаш ўзларининг ихтиёрида.

Хўнара-техника билим юртининг бошлаган хайрли иши бир қўлига тўлиқ қолган фабрикалар қўшиқдаги назарий курслар фаолиятида катта бир янгиланди. Чунки шу пайтгача шоғирлар чоғ, энг ёқа тикиш ёки дамол босиш билан чегараланиб қоларди. Энди қийинликлардан бўлса ҳам бирор бир болалар кийими тикинса, қизлар ўз меҳнатларининг маҳсулини кўрсатлар, усталари эса унинг ютуғ ва камчилигини кўрсатишса, насоба қизиқчи ортади.

Чеварликни орзулаб келган қиз тикувчигина эмас, балки қўлидан тўла тикиш-бичиш кемадиган етук хўнара эғси бўлиб етишиши айна мўддоидир.

Назира СОДИҚОВА.

ШАРҚДА Мирзо Абдулқодир Бедил, Шамсиддин Мухаммад Шофиз, Бадриддин Хўлиотий каби оташзабон, пурқимат шоирлар жуда ҳам кўп. Уларнинг асарияти ўз шеърларини форс тилида битанлар. Айни пайтда мумтоз шоирлар буюк алломалар ҳам бўлганларни уларнинг ҳар сатрига олам-олам маъно яширинган.

Абу Шукр БАЛХИЙ ШОҲБАЙТЛАР

Хиратдан донад и покни шарм,
Дурусти рости ва гуфтори нарм.
Бувад хун покни чу хўнмалак
Чэ андар заманин чэ андар фалак.

Донларнинг йўлидир поклик ва шарм,
Тўрилик ва ростлик, сўзлари хилм.
Пон инсонлар бўлур мисоли малак,
Хоҳ у орда бўлсин, хоҳ жойи фалак.

Хират бехтар эс чашму бинон аст,
На бинон афзу э донон аст.
Хират бод халворан солорту
Мабод эс жаҳон иузун хират бри ту.

Хират ахирондир очқи кўздан ҳам,
Донлик устундир ҳеч амағил гам.
Хират бўлсин сениг бешқанд йўлдош
Илмсизлик билан умр бўлмасин одош.

Негаҳон ганин шу э душманон,
Ва донеш негаҳон ту мовдон.
Бедонеш шавад марди парҳизгар,
Чени гуфти он бахирад хўшар.
Ки донеш эи танги панох оварад,
Чу бироқ гарди бароқ оварад.

Бойлиги кўриқлар доно душмандан,
Ва илани асрағай абад — новдон.
Илдан ҳеч бир мад қилмағай парҳез
Илми билан эрур у марди майдон.
Ки илм танг ҳолатда катта бир низоқ,
Йўли йўқотганга кўрсатар у роқ.
Фарейдан Бахриддин ТУРГУНОВ таржималари.

Бу оламда таваллуд тошган ҳар бир шахсининг етук бўлиб етишишида муҳит ва тарбия ҳал қилувчи омиллардан ҳисобланади. Хўш, Мухаммад Тарағай Мирзо Улўбек таваллуд тошган давр ва олган тарбияси қандай эди.

Буюк соҳибқирон Амир Темирнинг сулоли невараси, Шоҳруҳ Мирзонинг ўғли Улўбек соғлом, илмга, билимга ташна бир муҳитда таваллуд топди. Жаҳонгир Амир Темир шарқ аъналарини давом эттириб, салтанат раванқи йўлида олиму фозиллар, шоир хўнарамандрлардан ўз марҳаматини дариг тутмади. Ана шундай бир вазиятда Мухаммад Тарағайга турма истеъдоднинг мавқудлиги нур устига ағло нур бўлди. Унинг фалаңгет султони Мирзо Улўбек бўлишида яна бир кучли омил мавқуд эди. Бу унинг устозидир.

Устозлик ҳаммаининг ҳам қўлидан келавермайдиған ажойиб бир хислатдир. Сайқалу замин Самарқанд шаҳридаги Гўри Амир мақбарасини эйрат қилгувчилар кўз ўнгига устози Сайид Барақа пойқадимида мағон тошган буюк соҳибқирон қабри намобн бўлади. Профессор А. Аҳмедовнинг «Улўбек» рисолисида Улўбек камол топган давр ҳақида қўйидаги маълумот баён қилинади: «Илм ва маданият ахллрининг ўз ижодларига шароит излаб, бир мамлакатдан бошқа мам-

лакатта ва айниқса йирин пойтахтларга кўчишлари тарихда кенг тарқалган табиий ҳол эди. Шунинг айтиш муминки, агар Самарқандда илм-фан ва маданият юксалиши учун қадимги аънага таъминлаганда ва улар учун шароит бўлмаганда эди, Темир минглаб олимлар, метъморларни пойтахтга олиб кел-

ди. Ва яна шу рисолада ёзилишича Улўбекнинг ўсимлиги чоригаёқ астрономия ва математикага бўлган юксак иштиёқини уйғотган устозлар Мавлоно Аҳмад ва Қози Зода Румий каби астрономик ва математиклар бўлган. Темирнинг саройида энг нуфузли олимлардан бўлган

* Улўбек осмони

МЕҲР ТУШГАН ШОҒИРД

ганда ҳам, уларнинг қўлидан ҳеч нарса келмас ва улар теда тарқалиб кетар эдилар...

Туркиянинг шимолий-ғарбидоги Мармар денгиз соҳилидаги Бурса шаҳрида турилган Қози Зода Румий мадрасада ўқиб юрган йилларида устози Фанорий афандидан «Мовароуннаҳр уламосининг улуғи ривоятида овозда машхурадини эшита-эшита ниҳоят иккоми таҳсил учун у жойига кетмақца

мунажжим Мавлоно Аҳмад сайёраларнинг келажак икки юз йиллик тақвимларини, жадвалларини туза олган. Улўбекнинг ўзи кейинчалик ўзининг асосий асари бўлмиш «Зич»да Қози Зода Румийни «устозим» деб атайд.

Бу баёнлардан кўриниб турибдики, XIV—XV асрларда Мовароуннаҳрда илм аҳли ижоди учун муҳит ниҳоятда етилган ва унда Улўбекна устозлик

ҲОМИЙЛАР ҲИММАТИ

«ЭЗБЕСКАЕХАТ» миллий компанияси хизматчилари кейинги вақтларда кўплаб хайрли ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, компания хизматчилари Мирзо Улўбек туманидаги 426-болалар боғчасини ҳам ўз ҳомийлари қилишган. Айни пайтда улар бу жажжиклар масканига қўлдан келганча ёрдам беришга ҳаракат қилишмоқда.

— Мана бугун кўйиб турганимиздек, миллий компания болаларга видеомагнитофон ҳамда телевизор ҳамда қилишди, — дейди боғча мудири Масрура Мусоева. — Эндиликда жажжикларимиз хоҳлаган пайтда ўзларига ёққан мулътфильмларни кўриши мумкин. Яқин келажикда улар боғчамизни таъмирлаш ва ун анги меҳеблар билан тўлдиршига ҳам ёрдам беришга ваъда қилишган. Умуман олганда компания маълумияти бу болалар масканидан тез-тез хабар олиб, яқиндан ёрдам бериб турибди.

Ғани ЮНУСОВ.

СУРАТЛАРДА: (юқоридан) насоба уюшмаси раиси Мухаммад Умаров боғча компания томонидан ҳада қилинган видеомагнитофон ҳамда телевизорни топшириш пайти; тарбиячи Нафиса Қодирова болалар билан янги мулътфильмни томоша қилишга тайёрланмоқда. Виктор Кирилов суратлари.

* Ҳикмат—бир ҳовуч олтин

САОДАТНИ ҲУНАРГА ЁР ҚИЛГИЛ

Ҳунари ва одоби бўлмаган кишидан бахт ва давлат кетади.

Саодатни ҳунарга ёр қилгил,
Ҳунардан бирни хабардор қилгил.

Тоғди кўнгул қулбаси нуру сафо,
Берди ҳунари тахтини нашо ношо,
Дунёда ким хайдари соҳиб ҳунари,
Ким хазинасида мунча туганмас гаҳар.

Иўқ ҳунари, ёлғиз эса ўз киши,
Қайда киши сониде ёлғиз киши,
Ҳунари аҳли ани дегилки бўлғай,
Ўз айби олдиде ўзин айбдор билғай.

Тиконсиз гул, садафсиз дур, машаққатсиз ҳунари бўлмас.

Айди: «Халқ ичра бу бир касбдур,
Касбим бошина қийсанг, касбдур.

Маҳмуд ҚОШҒАРИИ.
ХОРАЗМИИ.
Алишер НАВОИИ.
Бобораҳим МАШРАБ.
Гулханий.
Фахриддин НУРИДИНОВ тўлаган.

* Шундай хизмат бор

ПАРИШОНХОТИРЛАРГА НАЖОТКОР МАСКАН

Фараз қилинган, ўз парижонхотиринингиз тўғайли бирор буюм ёки ҳужжатингизни жамоат жойлариде унутиб қолдирдингиз. Нима қилиш керак? Бундай ҳолатларда кўпчилик тўшқинликка берилиб, сўнгра йўқотилган ҳужжат ўзинга янғисини олиш учун кўп овра бўлади. Аслида унинг ўша ҳужжати Тошкент шаҳар Ички ишлар эса асосан сўмақлар, турли кийим-кечақлар, қалинлар, кичик қорқона ёки фирмаларнинг муҳрилар, у қадар қимматли бўлмаган жиҳозларни уратиб мумкин. Эғси келиб олиб кетмагунча қадар улар бизда сақланади. Бунинг учун буюмининг эғси ўша буюм ўзиниқ эканлигини унинг белгилари асосида исботлаши керак.

— Ҳужжат ва буюмлар бу ерда қанча муддатгача сақланади? — Ҳужжатлар бир ойгача сақланади. Шу муддат ўтганидан сўнг унинг эғси янғи ҳужжат олмишга тўғри келади. Буюмлар эса ярим йилгача сақланиб сўнгра давлат ҳисобига ўтказилади. — Йўқотилган ҳужжат ва буюмлар шахримизнинг асқан қандай жойларидан топилади ва бунинг сабабини нима деб билансиз? — Ҳамашаҳарларимиз ўз нарсаларини қўйишга аэропорт, доғза, метро, такси каби жамоат транспортларида, дўкон ва бозорларда унутиб қолдиринишади. Менимча, бунинг асосий сабаби аъниқ кишиларнинг парижонхотирлиги ва қадан ташқари шоҳқалоқлигиде бўлса керак. — Юқориде йўқотган буюмларни оддий одамлар ҳам келтириб берилади, дегдингиз. Бундай вижодлик инсонлар ақолининг асосан қайси табакасига мансуб бўлади? — Бизга қўйишча ҳайдовчилар йўқотган ҳужжат ёки буюмлар келтиришди. Бундан ташқари шахсий машинасида биронинг узоқини қилишга турли насоб одалари ҳам келиб, унутиб қолдирилган буюмларни топширишади. Улар биронинг тандирига беради бўлмаган инсонлардир. Бундан ташқари йўқотилган буюми бизда умуман сақланмаётган кишилар ҳам келиб туришади. Уларга бирор кутубини тасвир қилмасиз. Қўйишдан фойда бўлмади, демак йўқотган насоба ўғирланган ёки бирор лоқайди кимсанлик қилига тушиб қолган. Умуман олганда шахримиз бунинга йўқотилган ҳужжат ва буюмларнинг 80 фоизи бепарволик оқибатда тушириб қолдирилган, қолган 40 фоизи эса ўғирланган бўлади дейиш мумкин. — Бугунги кунда йўқотилган нарсаларнинг бирорга келтирилишида аввалига нисбатан фарқ бориқ? — Назаримда авваллари йўқотилган нарсалар нисбатан кўпроқ келтирилган ҳозирда бирор камаягандай. Сабабини сўрасангиз, одамлар, менимча ҳўшёр тортиб қолдириб ёки топишган буюмин бизга келтириб беришга вақт топшиқолмапти, балки бунга эринишмаётгандай. Қўлаверса биронинг қандали қўрқамдиганлар ҳам кўпайиб кетди назаримда. — Сўхбатимиз давомида ҳамашаҳарларимиз пойтахтимида шундай ҳолис хизмат борлигидан бохабар бўлиши...

— Албатта. Аммо ханузгача бизга қандай мурожаат қилишни билмайдиганлар бор. Фурсатдан фойдаланиб ўзиниқидеги маълум ўғиринилар хусусида гапириб ўтми, чиман. Ҳамашаҳарларимизга қўлай бўлсин учун ўз қорқона келдики, эндиликда паспортини йўқотган шахс бирор мурожаат қилмайди, балки унга қадиргу қорқона юборишимизни кутуши шарт. Қадиргу қорқонини олғач шахсини тасдиқловчи бошқа бир ҳужжат билан биздан паспортини қайтариб олади. Пуқотилган бошқа ҳужжат ёки буюмлар учун тўғри топиламан бироргина келиш мумкин. У Бобур кўчасидеги 18-уйда жойлашган.

Сўхбатдош Абдумалик АБДУРАҲИМОВ.

* Ибратли ҳикоятлар

АНДИША

ЕХУД ЭКРАНЛАШТИРИЛМАГАН УЧ СЦЕНАРИЙ ҚИССАСИ

Машхўр актернинг илтимоси ҳеч ёлдамдан кўтарилмади. Уланвердим, Охир сюжет ҳам топдим, бир-икки характер ҳам. Раҳим ақали асосий ролларда (1) тасаввур этишим ишини елғиллаштириди, тезлатди. Уларнинг юриш-туруши, тадбиркорлиги, ҳазилчаллиги, гапга чечанлиги образларнинг ечиминигина эмас, ҳажвий асарнинг жанр хусусиятларини ҳам белгилаб бергандек бўлди. Иш тез кетди. Ўзим ҳам жуда қизиқиб қолдим... Хуллас, сценарийга нукта қўйганимда Раҳим Пирмухамедов ботоб оўдидлар-у кўп ўтмай баъдаликин бажо келтирдилар...

Мирзо ака «Мана ўша сценарий» деб олдимга Раҳим ака орау қилган асарини қўйдилар. Пирмухамедов уни режиссер сифатиде экранлаштиришга бўлган, сўз билан тасвирланган образларни актер сифатиде жонланштириш ниятида юрган эди. Аччидим. Ҳали ҳам ачинаман. Чунки сценарий Раҳим ака учун мослаб ёзилганини кўрдим. Уни бу кино санъаткори ўз икроси билан бойта олишига ҳам ишондим. Шу боис Мирзо ака билан яна бир учрашганимда сценарийнинг тақдир

олиб бормаган, ҳеч кимни қистамаган, пул талаб этмаган. Шунга ўхшаш воқеа адиб Ойбек ҳаётида, ижодида ҳамда бўлиб ўтган. Уларнинг хонадонларига бориб, машхўр ёзувчининг шахсий архиви билан танишиб кўк «папка»даги «Шонли йўл» киносценарийини кўриб қайратга келганман: адиб ким учун ҳам асар яратган эканлар-ку бу ҳақида ҳеч кимга — киностудияда, режиссерларга бирор сўз айтмаган эдилар-да! Чунки мабуот саҳифаларида давлат архивларининг фондларида сақланаётган ҳужжатларда мақур сценарийнинг номи қайд етилмаганини билардим. Ўша кун Зарифа оламизга (ёзувчининг рафиқалари) сценарийнинг бирорта саҳифасини йўқотмасдан (у Улўғ Ватан уруши йиллари ёзилган экан) сақлаб келганлари учун миннатдорчилик билдирган, Ойбекнинг биз учун янғи бўлган асарини катта қизиқиб билан ўқиб чиққан, жамоатчиликка ҳаммасларимиз қатори маълум этган эдик...

Буни қарангчи, Ойбек ҳам ўта талабчанлигидеми ёки камтарлигидеми, авдиша қилганидани, сценарийни кўтариб студияга бормаган, уни экранлаштиришни талаб этмаган. Бу асар эса аслида 40—50-йиллар экранлаштирилган сценарийларнинг қўйчилигидан устун туршини ҳозир ҳам қайд қиламан.

Муштарийлар кечаги кун воқеаларини эслганимга ажабланмасинлар. Улардан сабоқ олганимдан кўринди. Ҳозир ҳам қатор бақувват сценарийлар экран кўрини кўриши мумкин. Алишер Навоийнинг улмас асари асосида ёзилган адабий сценарий — Лайла ва Мажнунини ўқиганимга ва ижобий тақрир ёзиб киностудиямизга топширганга ут йилдан олди, сценарий «Шарқ юлдузи» журнализда босилиб ҳам яниди. Шоир илгари сўрган гоини кино тилида ифода этиш учун мустақкам пойдевор тайёрлаган Нуруллоҳ Мухаммад Рауф (Нурилла Стахон)нинг мақур сценарийи эса хануз экранлаштирилганича йўқ. Эҳтиромли муаллимлар олдида илдншга бориб ўқини-ч воқеани эслатиб ўтншга журъат этганимиз учун уэр сўраймиз.

Ҳамидулла АКБАРОВ.

У ОРОМ курсига чўкканча чуқур ўйга толди. «Қизил, — ўйларди у, — ким оларнинг улуг мукофоти? Сент-Люсия оролида туғилган Дерек Уолкоттга, яъни менга берилармикан? Номзодлар жуда ҳам кўп эди. Тагин қанақа адиблар денг? Уларга тенглашиб бўлармикан? Дарвоқе бу улуг мукофотга кимлар сазовор бўлган эди?»

Барча адиблар мукофотларни олиб кетишеради. Лекин бир инсонни унутиб қўйишди. 1736 йилда Қирол Густав III томонидан асос солинган Швеция академиясининг 18 аъзосидан бири Стуре Аллен фахри вазифани адо этди. У журналистларга, демак бутун дунёга Нобель мукофоти соҳибларини эълон қилди. Қолган 17 академик бу ишга жуда ҳафсаласизлик билан қўл уришди. «Адабий ижодни таҳлил этиш қобилиятига эга эмасми» деб баҳона қилишарди улар.

Нобель вафотидан кейин нечтан тўрт йил тайёргарлик сўнггида, 1901 йилда биринчи адабиёт бўйича Нобель соврини соҳиб деб француз шоири ва бадиалар устаси Сюлли Прюдон эълон қилинди.

Оҳ-оҳ, бу қарор шунақанги тўст-полонга сабаб бўлдики, асти қўйверасиз. Кўпчилик мукофот Лев Толстойга насиб этди, деб ўйларди. Шунақанги жанжал билан бошланган юксак мукофот ўйларидан келишимовчиликлар кўчаридан кўчариди. Александр Солженицин билан бўлган воқеа, Борис Пастернак ва Жан Пол Сартрнинг мукофотдан юз ўтириши барчани ҳайратга солди. Буюк француз шоири Пол Валери мукофот эълон қилинишига икки ой қолганда, ҳаётдан кўз юмди. Швед адиби Эрик Карлфельдт эса 1931 йилда вафотидан кейин бу мукофотга эга бўлди. Биринчи ва охириги марта юз берди бу оҳ.

Кўпчилик Нобель мукофоти катта давлатларнинг адибларига берилди,

Жаҳон маданияти юлдузлари МЕН ҲАМ ҚАРЗИМНИ УЗАМАН

деб ўйлашса керак. Стуре Аллен ва унинг 17 ҳамкасбининг фикри бошқа: адабий ижоди элга танилган, ҳамма тан олган, жаҳон маданиятига ҳисса қўшган адиблар бўйича гултож осласди. Ахир 6,5 миллион швед крони (1 миллион 200 минг доллар) ўзининг лойиқ эгасини топиши керак-да!

— Ҳа-а, — кўнглидан кечарди Уолкотт. — Халқро Нобель мукофотлари бериш комитети йил бўйи номзодларни таллаш билан банд бўлади. Улар барча тавсия қилинган асарларни муҳокама қилишади. Ниҳоятда махфий тарзда тавсия қилинган номзод ўз номини мукофот олиш арасида билади.

Кейинги икки йилда иктидорли, кучли номзодлар орасида америкалик публицист Жон Апдайк, унинг ватандоши, асарлари унинг ўзи каби сўлим Жойс Кэррол Оутс, бельгиялик Жюго Кладус, Ирландиянинг оташин шоири Шеймус Хини ҳам бор. Поляк Збигнев Хербер ва албан Исмаил Қодир ҳам таникли, кучли шоирлар.

Йна яқин келажакда гултож тақдирлар ҳисобига машури жаҳон Чингиз Айтматов, икки эстон Яан Каплинка ва Яан Кросслар бор. Айниқса 72 ёшли Кросс ўзининг иккинчи баҳорини бошидан кечиряпти, мукофот олиш аниқ дейишади.

Альфред Нобелининг васияти гарчи бўлажак соҳиб ва соҳибалар олдига ўзига хос ҳеч қандай шарт қўймасда, лекин Ёилмаган қонулар бир давлатдан кетма-кет икки кишига, кетма-кет аёлларга берилишини ман қилади. 1991

Йилда Жанубий Африка Республикаси адибаси Надин Гордимер Нобель мукофотига сазовор бўлди, бу гал унинг қудратли қаламдошлари француз Маргарет Дюра, инглиз Дорис Лессинг, Жойс Кэррол Оутс уни олқишлаш билан кифояланишди.

Энди навбат Кўёш чиқар мамлақати — Япония адибларига келаров. Ушбу мамлақатнинг вакили Ясунари Кавабата 1968 йилда Нобель мукофотига сазовор бўлган, Кендабууро Оэ билан Кабо Абэ эса навбат кутиб туришибди.

— Мабодо мен Нобелга лойиқ деб топилсам, тринидадлик В. С. Найпол яна бир неча йил кутати-да, — хўрсинди Дерек Уолкотт. — Мендан зўр эди. Мен бор-йўри Тринидадга кўчиб келиб, яшадим. Ҳозир Бостон университетига адабиётдан дарс берарман, Найпол сазовор бўлса қани эди!

...Телефон устима-уст жиринглади. Уолкотт эринигина дастакни кутарди. — Ҳей, ухлагансими ҳали ҳам? — Уолкотт ҳамкаферасини таниди. — Табрикларимни қабул қил. Сен Нобель мукофотига лойиқ кўрилисан.

Уолкотт қотиб қолди. — Ҳей, нима бало, ҳали ҳам мудроғинг тарқамадими? — Шангиллади телефонда ҳамкасби. — Нега миқ этмайсан?

— Нега энди мен? Мендан бошқалар ҳам бор эдику? — Уолкотт талмовсирарди. Нима, қайтиб бермоқчимисан? Қайтариб олишмайди! Қарор қабул қилган.

Швед журналистлари сени излаб юришибди.

...Дерек Уолкотт уйдан эшикка чиқолмай қолди. Интернет устига интервью, суҳбат устига суҳбат, табрик устига табрик. Ҳатто уйига хотин, бола-чақасига кўнгирақ қилолмасди.

— Бечора аёлим-е, ҳали аразлаб юрмасайди. Бир оғиз билдирмадим, — тилчиларди Уолкотт.

Дерек Уолкотт Сент-Люсия (Кичик Антил ороллари) оролида туғилган (у пайтлар Буюк Британиянинг мустамлакаси эди бу ороллар. Вест-Индия эди номи ҳам) 62 ёшли шоир ижодига Карнеб денгиздаги оролларнинг кўпмиллатли маданияти, ҳаёти, орау-ўйлари ўз аксини топганди. «Қиш чироқлари» тўплами, «Омерос» элик дostonи шу сабаб ҳам машуур бўлиб кетганди. Унинг драматик асарлари ҳам шетларидан кам машуур эмасди. Шу сабабли ҳам Швеция академиясини қарориди «Катта ва ёруғ қудратга эга бўлган, тарихий илдиларга эга ва кўп миллатли маданиятга асосланган қудратли шеърини учун берилади» деган жумлалар бор эди-да.

Ҳар йили 10 декабрда, Альфред Нобель вафот этган кунда бўлгани каби 1992 йилда Дерек Уолкоттга Нобель мукофоти тантанали топширилди. Швеция қироли Густав XVI иштирок этган бу анжуманда Дерек ҳам сўзлади. Ёниб сўзлади. Дўстлик ҳақида, тинчлик ҳақида, одамлар инсонлиги ҳақида, олсидан юрти ҳақида сўзлади. Қалбиди эса биргина сўз унга тинчлик бермасди:

— Барибир Найпол мендан кўра лойиқроқ эди бу юксак мукофотга!

Қарасалар қалинди. Дерек Уолкотт билардики шу қарасаларда орасида Найпол ҳам бор. «Насиб қилса мен ҳам бир кун қарзимни узаман, — кўнглидан кечарди у. — Албатта узаман, Найпол!».

Толб САЪДУЛЛАЕВ.

ГНЕВАНДЛАР ОРАСИДА БИРИНЧИ

ЖАҲОНДА аффончиликда яқин-яқингача Мьялма (Бирма) биринчи ўрнида туради деб ҳисобланарди. Яқинда бу биринчилик барҳам топди: унинг ўрнини Афғонистон эгаллади.

1991 йилда Афғонистонда ишлаган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти мутахассисларининг ҳисоб-қисобларига қараганда 2000 тонна аффон таёйёрланган. Мабодо аффон шундай кетар-кетар, бу ҳисоб яқин келажакда бир ярим баравар ортиб кетиши мумкин.

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

Мутахассисларнинг яна бир гапи диққатга сазовор: бу аффоннинг 70, ҳатто 90 фоизи Ғарбий Европа ва Америка Қўшма Штатларига боради.

— Гневандликка қарши курашни кучайтирсак оқибати нима бўлиши изохсиз ҳам маълум, — дейишмоқда мутахассислар. Чиндан ҳам аффон уруши эълон қилинмасда, яқинда бангилар дунёни тутунга тўддириб юборишса ҳам ажаб эмас.

СЎНГИ НЎЛГА

ЯҚИНДА Кенияда «Гинеснинг рекордлар китоби»да қайд этса «арзигулик» бир воқеа рўй берди. Мбаганин қишлоғида яшовчи Уильям Кимани ўзининг энг яқин дўсти, қадрдони Дункан вафоти муносабати билан дафн маросими ўтказди. Маросимга 200 киши йиғилди. Дафн маросими христиан усулларида қаттиқ амал қилган ҳолда ўтказилди. Лекин биттагина ҳол барчанинг дилини хуфтон қилди, аини пайтда кулнисига сабаб бўлди. Уильямнинг ота-онаси эса ташвишга тушиб қолишди: энди ўғилларини қамоққа олишармикан ёки дахрий деб эълон қилишармикан?

Ҳамма гап шунда эдики, Дункан ит экан!

ЭР БЎЛМАЙ ҲАЛЛАТ

НИГЕРИЯЛИК гўзал Ганиат эри Башуруни ташлаб кетди ва кетар жафосига ҳақорат ҳам қилиб улгурди: «Эр бўлмай ўл, латта, сўтан».

Тоҳир МАҲКАМОВ тайёрлади.

Ўзбекистон — келажак буюк давлат

танловига

Доира бир маромда оҳанг таратади. Дилбар куй садолари юракларга худди мўмидек оқиб киради. Куй ва кўшиқ ҳали ҳеч қачон инсон зотини бепарво қолдирмаган. Куй ва кўшиқ инсонга хуш кайфият бахш этади. Хуш кайфият эса мазмунли меҳнат, ажойиб ҳордиқнинг асосидир. Шу сабаб куйлар янграганда, кўшиқлар марангилганда ёшу қари баравар шодлик кўчогига отилади. Абдувоҳид Тўраев суратлари.

Танлов ҳомийси — «Тўқимачилик комбинати» Тошкент ил-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ МАЪДАНЛАР

1930 йил бошларида академик Д. Шчербаков бошчилигида геологлар Фарғона водийси яқинида биринчи бўлиб сурма конини топишди. Орадан тўрт йил ўтгач ўша худуддаги Қадамжой конидан сурманинг олтин, туртли минерали қазиб олинди, ундан соф сурма метали ажратиб олина бошланди.

Вольфрамит ва шеелитнинг катта конлари Ўзбекистонда ҳам учрайди. Республикадаги вольфрам конларини (Қўйтош, Лангар, Қоватеп) очишда ва унинг истиқболларини ўрганишга энг кўп ҳисса қўшган олимлардан бири академик Ҳабиб Абдуллаевдир.

Ўзбекистонда биринчи кучли газ фавораси 1963 йилда Уртабўлоқ қудуғида отилди.

Ажойиб шакллarga эга бўлган ва чуқурлиги бўйича соёниқ Иттифодга ноёб ҳисобланган Йилди гори Самарқанд яқинидаги Китоб довозида ва бошқалари Сурхон ҳамда Фарғона воҳдаларида топилган. Бу горларда айримлардан маҳаллий аҳоли ёз ойларида музлаткичлар сифатида фойдаланганлар.

ТОПҚИРЛИГИНИГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

1 2 3 4 5 6 7
8 Х О Ф И Х О Ф
9 У О М А Н А В
10 Ш А З А С О Ф
11 Х И Ж И Е И А
12 М И Л У Н А Р
13 Ж О Р О Е О А
14 В Х В Н В В В

Куйида «Панжара» тилсимо-тини эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз. Унда 14 нафар ўзбек ёзуви ва шоирларининг исми-фамилиялари (бўйча, энига) тўқилган панжара плевка-ларига яширилган. Қолдирилган айрим ҳарфлар эса аниқ топишингизга ёрдам беради.

Тузучи Анвар МИРЗАЕВ.

Бўш вақтларда

БЎРИНИНГ фиғони фалакка чиқиб, турки ваҳийлашибди, кўзлари ёниб, ким билан уришини билмай қолди. «Ҳайвонларда инсоф деган нарсаси йўқ, ахир бу қандай гап-а? Муттаҳамлар маза қилиб даврини суриб юрса, бир оуларнинг мушугини пишт демаса... Туриб-туриб алам қиларкан. Ҳа, нима гап дерсан? Бугун эрталаб Арслон туранинг олдида борувдим. «Ана, мени ёлғизроқ ишга жойлаб қўйинг», деб илтижо қилсам, «олдин юзта қўй келтир», деб қўзини лўқ қилиб турибди. Юзта қўй-а? Ўйлаб гапиряптими, ўзи? Шундоқ қийинчилик замонада-я? Шунча қўй оғзининг бир чеккасидан чиқиб кетаяпти-я? Ҳайвон бўл, инсофли бўл. Бешта де, ҳа, ана ўнга де. Бунча беш панжасини оғзинга тикмасан? Юзта қўйни мен бечора қайдан оламан? Йилдода боқиб қўйган сурувим бўлмас...

— Ҳой, малла! — дебди Бўри хириллаган бўғиқ овоз билан. Тулки Бўрининг қаҳриди вақоҳатини кўриб, қўриқиб кетибди. — Сен ғирт ўғирсан! — дебди йна Бўри ҳеч нарсадан ҳеч нарсаси йўқ, томдан тараша тушгандай.

— Уғриман, ўғриман, — дебди Тулки нима гапигага тушушга олмай, овозини пасайтириб, «Войбў, мен еб у қуруқ қолгандай дўқини қаранг, Намунча, арпасини ҳом ўрибманми? Мени ўғри дейди-я? Э, номаъқул бузоқнинг гўштини ебсан. Ҳа, қўзинг олаймай қолсин. Энди нима қил-

Болалик боғи

«ҲАЛОЛ» БЎРИ

ЭРТАК

дим? Бугун Бўри чап ёни билан турганми, ишқилиб, унга бир баало бўлганга ўхшайди. Авзойи булук, кўзлари чақчайган юнглири турибди. Доим уни лариллаб кетарди, бечора адланди жола-верарди. Бу гал ўша ҳийла-наранглирини учун ўч олмоқчи... Ҳа, шундай... Гап билан чап бериб бўлмайдими, шенкилли... Қани, қўйнига қўл солиб қўрай-чи?

— Ана, биздан хатолни ўтган бўлса нечирсалар, — дебди Тулки кўрқип-паса. — Ҳар тўқинида бир аёл деганларидек... Бўри ҳали газабдан тушмаган экан, бутун аламларини Тулкидан ола бошлабди: — Қишлоқдаги барча товуқ-хўрозларни бир ўзинг тинчитилсан-а, ярамас. Ҳеч тўясанми ўзи? Бунча очқўз, бунча айбурсан-а? Товуқларни етандан кўра, заҳарни есанг бўлмайдингми? Сен қўзининг суанб, аста пусиб товуқхонага кирганингда, товуқларнинг ўзи ҳам қандай қилиб чагалингга тушганини билмай қолади, уларни авраган...

Рауф ТОЛИБ.

Турфа олам

ИЧИМЛИК — ТАОМ СИФАТИДА

МАТЎЛМУКИ, чойни биз ҳуштарти, қанқовбосди ичимлик сифатида истеъмол қиламиз. Унга сут, шакар, асал, баъзан лимон, олча солиб ичамиз. Аммо хитойликлар бундан мустасно. Улар фақат кўк чой ичишади, тўғрироғи тановул қилишади. Кўк чойнинг бир неча турини учратиш мумкин.

МУЗҚАЙМОҚНИНГ ВАТАНИ

ҲАММА севадиган музқаймоқнинг ватани кўпчилик номаълум бўлса керак. У бундан уч минг йил илгари хитойликлар томонидан яхтари қилинган. Ошпоқ қорға турли меваларнинг шарбатлари қўшилган. Айниқса, лимон ва апельсиндан тайёрланган музқаймоқ жуда мазали бўлган. Музқаймоқ Европалга XIII асрларда венециялик Марко Поло томонидан олиб келинган.

Қилдирай Тўлабоев.

Муҳаррар Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент шаҳар кенгаши кенгашининг иккинчи котиб В. П. Медведёвга отиб Пётр Данилович МЕДВЕДЕВ вафот этганини муносабати билан чуқур таъзия наҳор қилади ва оила аъзоларига сабр-бардosh тилайди.

Хафталик кўрсатувлар

Душанба, 23. VIII

● УЗТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.

18.00 «Бугун». Азборот кўрсатуви.

18.10 «Ешлик» студияси. «Эъоз».

18.45 «Советлар санъат сайралири». Фильм-концерт.

19.25 Эълонлар.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мустиқиллик одимлари».

19.55 Эълонлар.

20.00 «Денгизлар оша». Ҳужжатли фильм премьераси.

20.10 Оқшом эртанлари.

20.25 «Жоним Ўзбекистон». Адабий-муслиқ композицияси.

20.55 Эълонлар.

21.00 «Ўзбекистон» азбороти.

21.30 «Мустиқиллик одимлари».

21.35 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Сурхондарё вилояти.

22.35 Чўпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 4-қисм.

23.40 «Хотира». Алп Жамол.

00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

18.30 «Ассалому алайкум» (такрор).

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Миришкорлар».

20.20 «Билб кўйган яшми».

20.40 «Ўзбекистон спорт» [рус тилида].

21.20 ИВМ матбуот маркази хабар қилади.

21.35 «Дон Кихот болалари». Бадий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35—

Кўрсатувлар тартиби.

5.00 «Янгулар».

5.45 «Тонг».

8.00 Янгиликлар.

8.20 «Тингиланг, томоша қилинг!».

8.40 «Трансвааль». Йўл бошида. Телефильм премьераси. 1 ва 2-сериялар [Владивосток].

9.30 «Гол».

10.00 «Мазуз».

10.45 Мультифильм.

11.00 Янгиликлар.

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

14.25 «Телемист».

15.10 «Иш».

15.20 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультифильм премьераси.

15.45 «Янги номлар».

16.20 «Икки қулганда».

17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

17.30 «Хафтаинг акс садо».

18.00 Енгил атлетика. Жаҳон чемпионати. Германиядан кўрсатилади.

19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

19.55 Эълонлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Ўзгармиш». «Хотира

ороллари». Телефильм премьераси. 1-серия.

21.15 «Спорт уик-энди». «Янги студия» таништиради:

21.30 «Джем-сеши». Л. Паворотти концерти.

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Гол».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.20 Телевизон меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Россияда бизнес».

8.30 Тонги концерт.

8.45 Енгил атлетика бўйича жа

хон чемпионати. Штутгартдан кўрсатилади.

9.45 «Советларнинг 9».

10.45 Хонаки эран. «Шамол ҳам қайтди». Бадий фильм. 1 ва 2-сериялар.

12.55 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

13.00 Янгиликлар. «Икки йил» Галиннинг гитеролоди. Бадий фильм.

14.50 «Американинг ёввойи табиати». Кўп серияли телефильм премьераси.

15.25 Янгиликлар.

15.40 «Бола тилидан».

15.50 «Тинчлик ва уруш».

16.40 «Таджик». Ремиссёр ва актёр Родон Нахалетовнинг ижод ва ҳаёти ҳақида.

17.00—19.20

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Душанба кунини детектив. «Пачи страйк» таништиради. «Евузли ва сеғи». Бадий фильм. «Криминал ҳодисалар» туркумида.

20.00 «Ретро-шоу».

20.45 Катталар учун мультифильм.

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юлдашлар билан суҳбат».

21.25 Спорт кўрсатуви.

21.30 «Ханат онлари».

22.30 «Ўтқариш хизмати 911».

23.25 Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. Штутгартдан кўрсатилади.

Сешанба, 24. VIII

● УЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».

7.00 «Ўзбекистон» азбороти.

7.30 «Билб кўйган яшми».

7.50 «Бедоб».

8.00 Мухтасис маслаҳатчи.

8.10 Ешлар куйлаганда.

8.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.

18.00 «Бугун». Азборот кўрсатуви.

18.10 Болалар учун. «Дано бо бо даврасида».

18.50 «Бозор иқтисодийи йўлида».

19.25 Эълонлар.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мустиқиллик одимлари».

19.55 Эълонлар.

20.00 Дунё воқеалари.

20.10 Оқшом эртанлари.

20.25 Комплон Отаиёвзо номидаги «Лазги» ашула ва ракс ансамблининг концерти.

20.55 Эълонлар.

21.00 «Ўзбекистон» азбороти.

21.30 «Мустиқиллик одимлари».

21.35 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Қашқадарё вилояти.

22.35 Чўпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 2-қисм.

23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

18.30 «Уолт Дисней таништирад...». Мультифильмлар тўплами.

19.20 «Менинг Республикам». Телефильм.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Билб кўйган яшми».

20.30 «Иқтисодчилар мактаби».

21.15 «Суперспорт».

22.00 Эълонлар.

22.05 «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35—

Кўрсатувлар тартиби.

5.00 Янгиликлар.

5.35 Эрталабки гимнастика.

5.45 «Тонг».

8.00 Янгиликлар.

8.20 «Кунуқ нотачалар».

8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

9.30 «Инос ва қонун».

10.00 «Сариқ дарё». Ун серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 8-серия.

11.00 Янгиликлар.

11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 1-серия.

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

14.25 «Ишбилармон кишилар

хабарномаси».

14.40 «Конверсия ва бозор».

15.10 «Ён дафтар».

15.15 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультифильм премьераси.

Давлатларро «Останкино» телеканали

Украина телевидениеси кўрсатувларини таништиради:

15.40 Болалар учун муслиқ кўрсатуви.

16.05 «Кўтилмаган ёмғир». Эстрада куйларидан концерт.

20.25 «Ўзгармиш». «Хотира ороллари». Телефильм премьераси. 2-серия.

21.45 «Пепси» стилдаги муслиқ. Жексонлар. Америкача оруз. Беш серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия.

22.45 Мультифильм.

17.25 «Украина — овозлик йўлидан». Кўрсатувада Украина Президенти Л. М. Кравчук иштирок этади.

18.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

18.45 «Мулдор алифбоси».

18.55 «Мазуз».

19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

19.55 Эълонлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Ўзгармиш». «Хотира ороллари». Телефильм премьераси. 2-серия.

21.45 «Пепси» стилдаги муслиқ. Жексонлар. Америкача оруз. Беш серияли телевизион бадий фильм премьераси. 4-серия.

22.45 Мультифильм.

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм премьераси. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 208-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

16.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».

17.00—19.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.05 «Маски А. Л.».

19.25 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 209-серия.

20.15 Янги иллюзион. «Бу ерда нимдир бор!».

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юлдашлар билан суҳбат».

21.25 Спорт кўрсатуви.

21.35 «Советлар иш боши».

22.10 «Наюлар-уртоқлар».

22.25 «Ўзқиз ленталар». Владимир Матусов ва Виталий Коппеллар.

22.55 Александр Малинин куйлади.

23.25 «Азъсм».

Чоршанба, 25. VIII

● УЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».

7.00 «Ўзбекистон» азбороти.

7.30 «Тилмоқ мушук». Мультифильм.

7.40 Лирик концерт.

8.00 Дунё воқеалари.

8.10 «Кунуқ болалар».

8.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.

18.00 «Бугун». Азборот кўрсатуви.

18.10 Болалар учун. «Дано бо бо даврасида».

18.50 «Бозор иқтисодийи йўлида».

19.25 Эълонлар.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мустиқиллик одимлари».

19.55 Эълонлар.

20.00 Дунё воқеалари.

20.10 Оқшом эртанлари.

20.25 Комплон Отаиёвзо номидаги «Лазги» ашула ва ракс ансамблининг концерти.

20.55 Эълонлар.

21.00 «Ўзбекистон» азбороти.

21.30 «Мустиқиллик одимлари».

21.35 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Қашқадарё вилояти.

22.35 Чўпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 3-қисм.

23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

18.30 Болалар учун. «Кичик сабаҳат».

19.00 «Спринт».

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мехр-шафқатли бўлай-

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35—

Кўрсатувлар тартиби.

5.00 Янгиликлар.

5.35 Эрталабки гимнастика.

5.45 «Тонг».

8.00 Янгиликлар.

8.20 «Кунуқ нотачалар».

8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

9.30 «Сариқ дарё». Ун серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 9-серия.

11.00 Янгиликлар.

11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 2-серия.

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

14.25 «Телемист».

15.10 «Ён дафтар».

15.15 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультифильм премьераси.

15.40 «Кўзалар орасидаги сир».

16.00 «Ўлб 700».

16.30 «Бугунги Миср».

17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

17.25 «Танишмиш: «Мир» телекомпанияси».

17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

18.40 Э. Туюв ижодий кечаси.

19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

19.55 Эълонлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Ўзгармиш». «Шуларга ўхшаш...» Телевизион бадий-публицистик фильм премьераси. 2-фильм.

21.05 1993 йил кўшқилари.

22.20 «Олам дам олишда».

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 209-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм премьераси. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 209-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

16.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».

17.00—19.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.05 «Маски А. Л.».

19.25 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 211-серия.

20.15 Янги иллюзион. «Бу ерда нимдир бор!».

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юлдашлар билан суҳбат».

21.25 Спорт кўрсатуви.

21.35 «Советлар иш боши».

22.10 «Наюлар-уртоқлар».

22.25 «Ўзқиз ленталар». Владимир Матусов ва Виталий Коппеллар.

22.55 Александр Малинин куйлади.

23.25 «Азъсм».

Пайшанба, 26. VIII

● УЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».

7.00 «Ўзбекистон» азбороти.

7.30 «Кенс санаторлар».

7.50 «Гитон». Телефильм.

8.00 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

8.30 «Соғлом бўлай десангиз...».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.

18.00 «Бугун». Азборот кўрсатуви.

18.10 Болалар учун. «Дано бо бо даврасида».

18.50 «Бозор иқтисодийи йўлида».

19.25 Эълонлар.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мустиқиллик одимлари».

19.55 Эълонлар.

20.00 «Нурли Тошкент оқшомлари». Телефильм.

20.10 Оқшом эртанлари.

20.10 «Ташкент оқшомлари».

20.15 Эълонлар.

21.45 «Киноингоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55, 14.20, 17.20, 20.20, 23.35—

Кўрсатувлар тартиби.

5.00 Янгиликлар.

5.35 Эрталабки гимнастика.

5.45 «Тонг».

8.00 Янгиликлар.

8.20 «Кунуқ нотачалар».

8.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

9.30 «Сариқ дарё». Ун серияли телевизион илмий-оммабоп фильм. 10-серия.

11.00 Янгиликлар.

11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 3-серия.

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

14.25 «Телемист».

15.10 «Ён дафтар».

15.15 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультифильм премьераси.

15.40 «Кўзалар орасидаги сир».

16.00 «Ўлб 700».

16.30 «Бугунги Миср».

17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

17.25 «Танишмиш: «Мир» телекомпанияси».

17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

18.40 Э. Туюв ижодий кечаси.

19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

19.55 Эълонлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Ўзгармиш». «Шуларга ўхшаш...» Телевизион бадий-публицистик фильм премьераси. 2-фильм.

21.05 1993 йил кўшқилари.

22.20 «Олам дам олишда».

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 210-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм премьераси. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 210-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

23.00 Янгиликлар.

23.40 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм премьераси. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.25 Телевизион меҳнат биржаси.

7.30 Ишбилармон кишилар даври.

8.00 «Ханат онлари». А. Караволов салловлари. В. Керомирдин жавоб беради.

11.00 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм. 210-серия.

11.50 Пиночино Ж. П. Арманго чалади (Франция).

12.20 Мульти-пулти.

12.30 «Мульти-пулти».

13.05 «Кечки салон» саҳифаларида.

14.40 «Ўз-узига режиссёр».

15.25 «Россия фермери» бутунжаҳон ярмаркаси. Санкт-Петербургдан кўрсатилади.

15.35 «Россияда бизнес».

15.55 Трансроссфёр. «Шафтилли ҳаёт».

16.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».

17.00—19.05

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.05 «Маски А. Л.».

19.25 Хонаки эран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадий телефильм премьераси. 211-серия.

20.15 Янги иллюзион. «Бу ерда нимдир бор!».

21.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

21.20 «Юлдашлар билан суҳбат».

21.25 Спорт кўрсатуви.

21.35 «Советлар иш боши».

22.10 «Наюлар-уртоқлар».

22.25 «Ўзқиз ленталар». Владимир Матусов ва Виталий Коппеллар.

22.55 Александр Малинин куйлади.

23.25 «Азъсм».

Жума, 27. VIII

● УЗТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».

6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».

7.00 «Ўзбекистон» азбороти.

7.30 «Фермерлар». Телефильм.

7.50 Мухтасис маслаҳатчи.

8.00 Сеғи тароналари.

8.20 «Кўшнлар». Мультифильм.

8.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

17.55 Кўрсатувлар тартиби.

18.00 «Бугун». Азборот кўрсатуви.

18.10 Болалар учун. «Томоша».

18.40 «Фароғат опа». «Ўзбекистон» премьераси.

19.05 Мустиқиллик мушоираси.

19.25 Эълонлар.

19.30 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.50 «Мустиқиллик одимлари».

19.55 Эълонлар.

20.00 Дунё воқеалари.

20.10 Оқшом эртанлари.

20.25 Юнус Ражабий номдаги маком ансамбли яққолларининг концерти.

20.55 Эълонлар.

21.00 «Ўзбекистон» азбороти.

21.35 Ўзбекистон Республикаси мустиқиллигининг икки йиллиги олдидан. «Булоқлар кўз очганда». Навоий вилояти.

22.35 Чўпон. «Кеча ва кундуз». Видеофильм. 4-қисм.

23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УЗТВ II

18.30 «Синергия — менинг юртим». Телефильм.

18.45 «Ўзбекистон» азбороти [рус тилида].

19.00 Болалар учун. «Табассум».

19.40 «Наманган сеҳргарлари». Телефильм.

20.00 «Дам олиш соатларида».

11.20 «Спрут-4». Олти серияли телевизион бадий фильм. 3-серия.

14.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

14.25 «Телемист».

15.10 «Ён дафтар».

15.15 «Тедди Раксиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультифильм премьераси.

15.40 «Кўзалар орасидаги сир».

16.00 «Ўлб 700».

16.30 «Бугунги Миср».

17.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].

17.25 «Танишмиш: «Мир» телекомпанияси».

17.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадий фильм премьераси.

18.40 Э. Туюв ижодий кечаси.

19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!

19.55 Эълонлар.

20.00 Янгиликлар.

20.25 «Ўзгармиш». «Шуларга ўхшаш...» Телевизион бадий-